

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
תשובה	(2)	(3)	(1)	(3)	(2)	(3)	(4)	(3)	(1)	(3)

שאלה	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
תשובה	(3)	(1)	(3)	(2)	(2)	(2)	(3)	(1)	(4)	(3)

שאלה	21	22	23
תשובה	(4)	(2)	(2)

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

1. השאלה: לנקד : ניקוד -

היחס : לנקד זה לשים ניקוד באותיות.
א' זה לשים ב' במשהו.

- תשובה (1): לצייר : ציור. האם לצייר זה לשים ציור במשהו אחר? לא. לצייר זה ליצור ציור.
- תשובה (2): להדגיש : דגש. האם להדגיש זה לשים דגש במשהו? כן. לדוגמה: אני ממרקת מילה מסוימת ובכך שמה עליה דגש כדי להדגיש אותה. אני אומרת משפט ומבטאת את אחת המילים בקול רם יותר או מוטעם יותר- אני שמה עליה דגש כדי להדגיש אותה.
- תשובה (3): למיין : מין. האם למיין זה לשים מין במשהו? לא. למיין זה להפריד למינים שונים.
- תשובה (4): לבשל : תבשיל. האם לבשל זה לשים תבשיל במשהו? לא. לבשל זה ליצור תבשיל על ידי שילוב של חומרי גלם.
- תשובה (2).**

2. השאלה: מידע : ליידע -

היחס : ליידע זה לתת מידע למישהו.
ב' זה לתת א' למישהו.

- תשובה (1): כתובה : להכתיב. האם להכתיב זה לתת כתובה למישהו? לא. להכתיב זה להגיד למישהו מה לכתוב.
- תשובה (2): תבוסה : להביס. האם להביס זה לתת תבוסה למישהו? לא. להביס זה לגרום למצישהו אחר לתבוסה.
- תשובה (3): נשק : לחמש. האם לחמש זה לתת נשק למישהו? כן. הגדרת המילה לחמש היא לצייד מישהו בנשק.
- תשובה (4): בריאות : לחסן. האם לחסן זה לתת בריאות למישהו? לא. לחסן היא פעולה שמטרתה למנוע מחלה, כלומר שמירה על הבריאות.
- תשובה (3).**

סימולציה 3 - הסברים לפרק 3 חשיבה מילולית

3. השאלה: **מגירה : בתוך -**

היחס : שמים משהו בתוך **מגרה**. **בתוך** היא המילה שמתארת את אופן השימוש **במגרה**.
ב' היא המילה שמתארת את אופן השימוש **בא'**.

תשובה (1): **אצטבה** : על גבי. האם **על גבי** מתארת את אופן השימוש **באצטבה**? כן. **אצטבה** היא מדף, אופן השימוש במדף הוא לשים דברים **על גביו** = עליו.

תשובה (2): **סולם** : מעל. האם **מעל** מתארת את אופן השימוש **בסולם**? לא. בעזרת **סולם** מגיעים למעלה.

תשובה (3): **שער** : דרך. האם **דרך** מתארת את אופן השימוש **בשער**? לא. המעבר מתבצע **דרך השער**.

תשובה (4): **סכין** : באמצעות. האם **באמצעות** מתארת את אופן השימוש **בסכין**? לא. ניתן **לחתוך** דברים **באמצעות סכין**.

תשובה (1).

4. השאלה: **הכריע : התלבט -**

היחס : הכריע זה הפסיק **להתלבט**.
א' זה להפסיק להיות **ב'**.

תשובה (1): **התפטם** : רעב. האם **התפטם** זה הפסיק להיות **רעב**? לא. **התפטם** זה אכל יותר מדי. יכול להיות שהסיבה הייתה שהוא היה **רעב** וזה מה שגרם לו להפסיק להיות **רעב**, אולם ההגדרה של המילה **התפטם** אינה הפסיק להיות **רעב**.

תשובה (2): **התרועע** : ביישן. האם **התרועע** זה הפסיק להיות **ביישן**? לא. אדם ביישן אולי מתקשה להתרועע עם אנשים אחרים, אולם עצם העובדה שהוא התרועע (התחבר/התיידד/הפך לרע) אין פירושה כי הוא הפסיק להיות ביישן.

תשובה (3): **התרצה** : מסרב. האם **התרצה** זה הפסיק להיות **מסרב**? כן. פירוש המילה התרצה היא נעתר/הסכים, ומשתמשים בה על מנת לתאר מישהו שסירב למשהו ואז הסכים לו, כלומר מי שה**תרצה** הוא מי שהפסיק **לסרב**.

תשובה (4): **התוודע** : מכיר. האם **התוודע** זה הפסיק להיות **מכיר**? לא. פירוש המילה **התוודע** הוא **הכיר**.

תשובה (3).

5. השאלה: **הולאם : פרטי -**

היחס : הולאם הוא משהו שהיה **פרטי** וכעת הפך להיות שייך למדינה.
א' הוא משהו שהפך להיות לא **ב'**.

תשובה (1): **הולט** : מוסתר. האם **הולט** הוא משהו שהפך להיות לא **מוסתר**? לא. **הולט** זה הפך להיות **מוסתר**.

תשובה (2): **הודח** : מכהן. האם **הודח** הוא מישהו שהפך להיות לא **מכהן**? כן. **הדחה** היא פעולה שאחריה מישהו אינו בעל תפקיד מסוים, כלומר היא הופכת מישהו ללא **מכהן**.

תשובה (3): **הובס** : מנצח. האם **הובס** הוא מישהו שהפך להיות לא **מנצח**? לא. אם הוא **הובס** ברור שהוא לא **מנצח**, אולם הוא אינו **הופך** ללא מנצח, שכן לא ניתן לדעת האם לפני התבוסה הוא **ניצח**.

תשובה (4): **הורשע** : אשם. האם **הורשע** זה משהו שהיה **אשם** ועכשיו הוא לא? לא. **הרשעה** היא קביעה שמישהו אכן **אשם** בפשע בו הוא מואשם.

תשובה (2).

6. השאלה: להבריח : בריח -

היחס: להבריח זה לסגור באמצעות בריח
א' זה לסגור משהו באמצעות ב'

תשובה (1): לרתום : רתמה. האם לרתום זה לסגור משהו באמצעות רתמה? לא. לרתום זה לשים רתמה.

תשובה (2): לאגף : אגף. לאגף זה לסגור משהו באמצעות אגף? לא. לאגף זה להקיף, להגיע מן האגף.

תשובה (3): לכפתר : כפתור. האם לכפתר זה לסגור משהו באמצעות כפתור? כן.

תשובה (4): לחבוש : חבישה. האם לחבוש זה לסגור משהו באמצעות חבישה? לא. לחבוש הוא שם הפועל וחבישה היא שם הפעולה של הפועל חבש- לשים תחבושת על משהו.

תשובה (3).

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

7. **השאלה**: בטיול חופשת הקיץ של לוסינדה במדינת טוליפ, היא הבחינה כי הנשים נוהגות לחגור חגורת בטיחות בעת נסיעה במכונית ואילו הגברים אינם עושים זאת בעת נסיעה במכונית. מכך הסיקה לוסינדה שבמדינת טוליפ, הנשים זהירות יותר מן הגברים.

איזה מהנתונים הבאים מחליש את מסקנתה של לוסינדה?

פתרון: מסקנתה של לוסינדה היא שנשים זהירות יותר מכיוון שהן חוגרות חגורת בטיחות בעת נסיעה ברכב וגברים לא. נבדוק את התשובות ונחפש תשובה המספקת הסבר חלופי לעובדה זו או נתונים שיתכן ולוסינדה אינה מודעת אליהם ואשר עשויים היו להשפיע על מסקנתה.

תשובה (1): במחקר שנערך במדינת טוליפ נמצא כי הגורם מספר אחת לשברים בגפיים הוא תאונות דרכים.

התשובה אינה נכונה. הנתון אינו משפיע על מסקנתה של לוסינדה, שכן הוא מספק אינפורמציה על התוצאות של תאונות הדרכים, ולא מספק הסבר חלופי לסיבה שהנשים חוגרות חגורת בטיחות והגברים אינם עושים זאת.

תשובה (2): שיעור הגברים במדינת טוליפ כמעט ושווה לשיעור הנשים בה

התשובה אינה נכונה. הנתון אינו מחזק ואינו מחליש את המסקנה, שכן הנתון אינו מספק או פוסל הסבר חלופי לתופעה שראתה לוסינדה.

תשובה (3): במחקר שבוצע לאחרונה באוניברסיטה במדינת טוליפ נמצא כי שיעור הגברים המקפידים על חבישת קסדה בעת נסיעה על אופנוע נמוך משיעור הנשים העושות כן

התשובה אינה נכונה, שכן היא מחזקת את מסקנתה של לוסינדה. המדובר במקרה נוסף של התנהגות לא זהירה של גברים המחזקת את המסקנה כי נשים ככל הנראה זהירות מגברים.

תשובה (4): החוק במדינת טוליפ מחייב לחגור חגורת בטיחות רק בדרכים עירוניות, בהן נוהגות נשים בעיקר, בעוד הגברים מעדיפים דרכים כפריות

תשובה נכונה. התשובה מספקת הסבר חלופי לכך שלוסינדה ראתה נשים חוגרות וגברים שאינם חוגרים. לפי התשובה, יתכן שהסיבה לכך שלוסינדה ראתה שהגברים לא חגרו חגורות, היא החוק אשר אינו מחייב לחגור חגורה בזמן נהיגה בדרכים כפריות. דרכים שבהם הגברים מעדיפים לנהוג.

תשובה (4).

8. השאלה: פרופסור אטיאס חקרה את הרגליהם של תלמידי חטיבות הביניים לאחר שעות הלימודים בשמונה השנים האחרונות. היא מצאה שבשנים אלה חלה עלייה במספר השעות הממוצע שהתלמידים מקדישים לחוגים ולספורט, ובה בעת חלה ירידה במספר השעות הממוצע שהם מבליים בהכנת שיעורי בית.

איזה מהנתונים הבאים אינו יכול להסביר את הממצא של פרופסור אטיאס?

פתרון: נבדוק את התשובות ונפסול את אלו המספקות הסבר לכך שבשמונה השנים האחרונות חלה עלייה במספר השעות שתלמידים מקדישים לחוגים ולספורט, ובמקביל ירידה במספר השעות שהם מקדישים להכנת שיעורי בית.

תשובה (1): לפני כשמונה שנים הונהגה רפורמה במוסדות החינוך אשר במסגרתה הופחתה כמות שיעורי הבית אשר ניתנים לתלמידים

תשובה זו אינה נכונה, שכן על אף שכביכול התשובה מתייחסת רק לאחד הממצאים, היא מספקת בעקיפין הסבר גם לממצא השני: אם בני הנוער מקבלים פחות שיעורי בית, הרי שזה מסביר מדוע יש ירידה בכמות הזמן שהם מקדישים להכנת שיעורי הבית. אם כמות הזמן המושקעת בשיעורי בית יורדת, הרי שהגיוני שבזמן הפנוי יהיה להם זמן רב יותר לעסוק בחוגים ובספורט. מכיוון שמידע זה מסביר את ממצאיה של פרופסור אטיאס, הרי שניתן לפסול את התשובה.

תשובה (2): בערים בהן בוצע המחקר נבנו בשנים האחרונות מגרשי ספורט חדישים ומשוכללים, אשר התקבלו בהתלהבות בקרב תלמידי חטיבות הביניים

התשובה אינה נכונה, שכן היא מספקת הסבר לעליה בזמן שבני הנוער מקדישים לספורט - מגרשי הספורט המשוכללים, ובה בעת נותנת הסבר לירידה בזמן שמושקע בהכנת שיעורי בית.

תשובה (3): בשמונה השנים האחרונות חלה עלייה ניכרת במספר השעות הממוצע שהתלמידים מקדישים לצפייה בטלוויזיה

זו התשובה הנכונה. העלייה בזמן שמקדישים בני נוער לצפייה בטלוויזיה יכולה אולי להסביר את הירידה בזמן המושקע בהכנת שיעורי הבית, אולם אינה יכולה להסביר את העלייה בכמות הזמן שמוקדש לחוגים ולספורט.

תשובה (4): בשמונה השנים האחרונות הוזלו מאוד מחירי הרישום לחוגים ולפעילויות ספורטיביות התשובה אינה נכונה, שכן תשובה זו, כמו תשובה (2), אמנם מספקת הסבר לעליה בזמן שמושקע בחוגים ובספורט, ובעקיפין מספקת סיבה מתקבלת על הדעת לכך שהזמן המושקע בהכנת שיעורי בית נמצא בירידה.

תשובה (3).

9.

השאלה: לדעת חוסה אורטגה אי-גאסט, פילוסוף ספרדי, מוטלת על הפילוסופיה החובה לערער על האמונות הקיימות, כדי לבסס רעיונות חדשים ולפרש את המציאות. כדי לממש משימות אלו שומה על הפילוסוף להותיר מאחוריו את הדעות הקדומות ואת האמונות בהן החזיק קודם לכן, ולתהות על קנקנה של המציאות היסודית של הקיום.

איזו מהאפשרויות הבאות משתמעת מדבריו של אי-גאסט?

פתרון: נבין את דבריו: **הטענה:** הפילוסופיה חייבת לערער את האמונות הקיימות.

התכלית: לבסס רעיונות חדשים + לפרש את המציאות.

כיצד? הפילוסוף צריך להותיר מאחוריו את הדעות והאמונות שלו ולתהות על המציאות היסודית של הקיום.

חשוב לזכור כי כאשר השאלה היא "מה משתמע?" התשובה אינה כתובה במפורש בטקסט, אלא ניתן להבינה מתוך הדברים אשר כתובים בטקסט. נבדוק את התשובות:

תשובה (1): דעותיו ואמונותיו של הפילוסוף אינן מאפשרות לו למלא את חובתו ולכן עליו לשמטן

תשובה נכונה. על פי ההסבר בפיתרון "כיצד?" – הפילוסוף צריך לוותר על דעותיו ואמונותיו על מנת לקיים את הטענה של אי-גאסט – ערעור האמונות הקיימות. משתמע שהסיבה לכך היא שדעותיו של הפילוסוף אינן מאפשרות לו למלא את חובתו הפילוסופית.

תשובה (2): פילוסוף אינו יכול הן לפרש את המציאות והן להותיר מאחור את האמונות בהן החזיק קודם, מפני שהן מהוות בסיס למציאות היקום

התשובה אינה נכונה, שכן לפי אי-גאסט הפילוסוף חייב לשמוט את אמונותיו כדי לפרש את המציאות.

תשובה (3): הפילוסופיה מבססת רעיונות חדשים על ידי פירוש המציאות ומימוש משימותיו של הפילוסוף

התשובה אינה נכונה, שכן היא יוצרת יחסים לא נכונים בין אלמנטים אשר מופיעים בפסקה. ראשית, אי-גאסט טוען שהפילוסופיה צריכה לבסס רעיונות חדשים **וגם** לבסס את המציאות, ולא כי עליה לבסס את הרעיונות **על ידי** פירוש המציאות.

בנוסף, לפי אי-גאסט, מימוש משימותיו של הפילוסוף היא שמיטת אמונותיו הקיימות כדי שיוכל להגשים את תכלית הפילוסופיה, ולא הפילוסופיה היא שממשת את משימותיו של הפילוסוף.

תשובה (4): אדם שאינו עוסק בפילוסופיה, לא יוכל לתהות על קנקנה של המציאות משום שהוא אוהז בדעות קדומות על היקום

תשובה לא נכונה. אי-גאסט לא טען דבר בנוגע לאנשים אשר אינם עוסקים בפילוסופיה, אלא רק ביחס לפילוסופיה ופילוסופים. לא ניתן להסיק מדבריו דבר לגבי אנשים שאינם פילוסופים.

תשובה (1).

10.

השאלה: בעיתון נכתב: "המצאה מוצלחת ומהפכנית אינה חייבת להיות מקורית וחדשה לחלוטין. שינוי קטן וקריטי של רעיון קיים יכול לחולל מהפכה אמיתית. במקרים רבים, המצאות מוצלחות הן שיפורים של מוצרים קיימים או נשענות על טכנולוגיות שהיו בסביבה הרבה קודם לכן."

בתגובה לאיזה מהמקרים הבאים יתכן שנכתב הקטע?

פתרון: נבדוק את התשובות, ונחפש דוגמה להמצאה מוצלחת אשר נשענת על מוצר או טכנולוגיות קיימים:

תשובה (1): סטיב ג'ובס, מייסד חברת "אפל" התעקש להוציא לשוק מחשב-לוח, למרות שאינספור ניסיונות כושלים הובילו את המומחים לחשוב שזהו רעיון חסר סיכוי

תשובה לא נכונה, הדוגמה אינה מתייחסת לשיפור של מוצר קיים או טכנולוגיה.

סימולציה 3 - הסברים לפרק 3 חשיבה מילולית

תשובה (2): כשניסו תומס אדיסון וצוותו לפתח את נורת הליבון המסחרית הראשונה, הם ניסו אינספור חוטי להט שונים ומשונים לפני שמצאו את סיב הפחמן שיעניק לנורה חיים ארוכים

תשובה לא נכונה. נורת הליבון המסחרית הייתה מוצר חדש. אין התייחסות בדוגמה זו למוצר או טכנולוגיה קיימים, אלא לרכיב שהשתמשו בו בהמצאה חדשה.

תשובה (3): הדיסק און קי, התקן אחסון זעיר ונייד, הומצא תוך ניצול טכנולוגיית הדיסקים והדיסקטים אשר הייתה קיימת ושדרוגה באמצעות טכנולוגיה מתקדמת

זו התשובה הנכונה. התשובה מתייחסת למוצר חדש אשר יוצר בהתבסס על טכנולוגיה של מוצרים קיימים.

תשובה (4): וילהלם רנטגן היה כבר כבן 50, ופיזיקאי מנוסה כשגילה באקראי את קרינת הרנטגן הקרויה על שמו: לוח פלורסצנטי שעמד בסמוך למכשיר הניסוי שלו החל לזרוח מעצמו

תשובה לא נכונה. התשובה מתייחסת לתגלית מקרית בעוד השאלה מתייחסת להמצאה מכוונת הנשענת על מוצרים או טכנולוגיות קיימים.

תשובה (3).

11. השאלה: בבית הספר "שיבולים" מתקיימים הכללים הבאים:

- א. אין בכיתה ו' תלמידים שלא יוצאים לטיול השנתי.
- ב. רק בכיתות א' ו-ב' לא כל התלמידים יוצאים לטיול השנתי.

איזו מהטענות הבאות נכונה בהכרח?

פתרון: ראשית, נבין את הטענות הנתונות:

כלל א': כל ילד בכיתה ו' יוצא לטיול השנתי.

כלל ב': בכל הכיתות האחרות (כלומר חוץ מ-א' ו-ב') כל הילדים יוצאים לטיול השנתי.

כעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): לא יתכן שבבית הספר שיבולים לומד ילד שקיומו לא יפריך לפחות אחת מהטענות

תשובה זו אינה נכונה. יתכן שיהיה ילד שקיומו לא יפריך אף אחת מהטענות, לדוגמה ילד בכיתה ג' אשר יוצא לטיול השנתי אינו מפריך אף אחת מהטענות.

תשובה (2): לא יתכן שבבית הספר שיבולים לומד ילד שקיומו יפריך את שתי הטענות גם יחד

תשובה זו אינה נכונה. ילד בכיתה ו' שלא יוצא לטיול השנתי מפריך הן את הטענה הראשונה והן את הטענה השנייה.

תשובה (3): כל ילד שקיומו יפריך את טענה א', יפריך גם את טענה ב'

זו התשובה הנכונה. ילד בכיתה ו' שאינו יוצא לטיול השנתי מפריך את טענה א' שלפיה כל ילד בכיתה ו' יוצא לטיול שנתי, וגם את טענה ב' הטוענת שרק בכיתות א' ו-ב' לא כל התלמידים יוצאים לטיול השנתי, שכן עכשיו מצאנו תלמיד תלמיד מכיתה אחרת שגם הוא לא יוצא לטיול השנתי.

תשובה (4): כל ילד שקיומו יפריך את טענה ב', יפריך גם את טענה א'

תשובה לא נכונה. ילד בכיתה ד' שאינו יוצא לטיול השנתי מפריך את טענה ב' אך לא את טענה א'.

תשובה (3).

12. השאלה: במחקר נמצא שאנשים המתגוררים בקליפורניה לוקים בכאבי בטן יותר מאנשים המתגוררים בניו-יורק. בהתבסס על העובדה שאנשים המתגוררים בקליפורניה אוכלים בעיקר פירות יבשים ואילו בניו-יורק אוכלים פירות טריים, שיערו החוקרים כי צריכה מרובה של סוכר טבעי, המצוי בפירות, גורמת לכאבי בטן.

על איזו מן ההנחות הבאות נשענת השערת החוקרים:

פתרון: נסכם את המידע: **נתון:** קליפורניה = יותר כאבי בטן + פירות יבשים.

ניו-יורק = פחות כאבי בטן + פירות טריים.

השערה: סוכר טבעי המצוי בפירות גורם לכאבי בטן. יש לשים לב כי הן פירות יבשים והן פירות טריים הם פירות. אם סוכר טבעי הוא הגורם לכאבי בטן, כנראה שההנחה היא שבפירות יבשים יש יותר סוכר מאשר בפירות טריים. תשובה (1).

תשובה (1).

13. השאלה: צירופן של הטענות הבאות יוצר סתירה. השמטה של איזו מן הטענות **תותיר את הסתירה בעינה?**

פתרון: נבדוק את התשובות:

תשובה (1): כל החברות במועדון הספורט "סניקס" יודעות לשחות

תשובה (2): גלית ומירי חברות במועדון הספורט "סניקס"

עד כאן אין סתירה בין הנתונים.

תשובה (3): חווה חברה במועדון הספורט "אדידס"

גם שילוב של טענה זו אינו יוצר סתירה, ולכן ניתן לקבוע כי השמטתה של תשובה (4) אינה מותירה את הסתירה, כלומר התשובה נפסלת, וכעת נשמיט את תשובה (3) ונוסיף את תשובה (4) לטענות שבתשובות (1) ו-(2).

תשובה (4): מירי אינה יודעת לשחות.

נוצרה סתירה בין הטענות השונות.

לפי תשובה (1) כל החברות במועדון "סניקס" יודעות לשחות.

לפי תשובה (2), מירי חברה במועדון "סניקס". העובדה המצוינת בתשובה (4), לפיה מירי אינה יודעת לשחות יוצרת סתירה בין הטענות. מכיוון שהסתירה נוצרה משילוב של תשובות (1), (2) ו-(4), הרי שתשובה (3) היא התשובה הנכונה.

תשובה (3).

14. השאלה: אב הבית שתל בחצר בית הספר שיח עגבניות, ולאחר כשבוע נבל השיח. לאחר מכן שתל שיח עגבניות נוסף, אך גם הוא נבל. אב הבית שיער שהאדמה בחצר בית הספר אינה מתאימה לגידול שיחי עגבניות.

שילוב של שניים מן הנתונים הבאים מחליש את השערתו של אב הבית, ונתון אחר מחליש אותה כשלעצמו. מיהו הנתון הנותן?

פתרון: נבדוק את התשובות

תשובה (1): אב הבית שתל את שיחי העגבניות בסמוך לברזייה בחצר בית הספר, והתלמידים השקו את השיח בכל הפסקה והפסקה

כשלעצמו, הנתון אינו מחליש את ההשערה. נבדוק בהמשך אם הוא מחליש בשילוב עם נתון אחר.

תשובה (2): השתיל השני ששתל אב הבית לא היה מאותו זן של השתיל הראשון

נתון זה מחזק את השערתו של אב הבית, שכן אם שני שתילים מסוגים שונים נבלו, עובדה זו מחזקת את המסקנה שהאדמה אינה מתאימה לגידול שיחי עגבניות.

תשובה (3): במשתלה בה רכש את השיחים הורו לאב הבית להשקות את השיחים פעם בשבוע בלבד נתון זה אינו מחליש את ההשערה בפני עצמו, אולם בשילוב עם הנתון הראשון, אשר לפיו התלמידים השקו את השיח בכל הפסקה, הוא מחליש את המסקנה, שכן שני הנתונים יחדיו מספקים הסבר חלופי לכך שהשתילים נבלו.

תשובה (4): האקלים השורר באזור בית הספר אינו מתאים לגידול עגבניות

נתון זה מחליש את ההשערה בפני עצמו, שכן הוא מספק הסבר חלופי לכך שהשתילים נבלו.

תשובה (2).

15. השאלה: מחקר חדש גילה שחשיפה מבוקרת לגלי קול בתדירות מסוימת יכולה _____ את מספר תאי הזרע עד לרמה _____ להפריה. עורכי המחקר הביעו את תקוותם כי השיטה החדשה תוכל לשמש בעתיד אמצעי יעיל _____, ותשחרר נשים רבות מהתלות _____.

פתרון: נציב את התשובה הראשונה וננתח בעזרתה את המשפט:

תשובה (1): מחקר חדש גילה שחשיפה מבוקרת לגלי קול בתדירות מסוימת יכולה להגדיל אצל גברים שאינם פוריים דיים את מספר תאי הזרע עד לרמה הדרושה להפריה. עורכי המחקר הביעו את תקוותם כי השיטה החדשה תוכל לשמש בעתיד אמצעי יעיל למניעת הריון, ותשחרר נשים רבות מהתלות בטיפולי הפריה.

חלקו הראשון של המשפט מתייחס לתגלית המחקר: חשיפה מבוקרת לגלי קול יכולה להגדיל את מספר תאי הזרע עד לרמה הדרושה להפריה. עד כאן המשפט תקין. החלק השני של המשפט מביע תקווה כי תגלית זו תוכל לשמש אמצעי למניעת הריון. מכיוון שהגדלת הפוריות מגדילה את הסיכוי להיכנס להריון, הרי שהמשפט אינו הגיוני ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): מחקר חדש גילה שחשיפה מבוקרת לגלי קול בתדירות מסוימת יכולה להפחית אצל גברים את מספר תאי הזרע עד לרמה שאינה מספקת להפריה. עורכי המחקר הביעו את תקוותם כי השיטה החדשה תוכל לשמש בעתיד אמצעי יעיל למניעת הריון, ותשחרר נשים רבות מהתלות באמצעי מניעה.

זו התשובה הנכונה. חלקו הראשון של המשפט מתייחס לתגליות המחקר: חשיפה מבוקרת לגלי קול יכולה לפחית את מספר תאי הזרע עד לרמה שאינה מספקת להפריה. עד כאן המשפט תקין. החלק השני של המשפט מביע תקווה כי תגלית זו תוכל לשמש אמצעי למניעת הריון ותשחרר נשים מהתלות באמצעי מניעה. מספר נמוך של תאי זרע אשר אינו מאפשר הפריה אכן מהווה אמצעי מניעה. מכיוון שהמשפט שקיבלנו הגיוני, הרי שזו התשובה הנכונה.

סימולציה 3 - הסברים לפרק 3 חשיבה מילולית

תשובה (3): מחקר חדש גילה שחשיפה מבוקרת לגלי קול בתדירות מסוימת יכולה להפחית את מספר תאי הזרע עד לרמה **מספקת** להפריה. עורכי המחקר הביעו את תקוותם כי השיטה החדשה תוכל לשמש בעתיד אמצעי יעיל לשיפור הפריון, ותשחרר נשים רבות מהתלות בטיפולי הפריה.

חלקו הראשון של המשפט מתייחס לתגליות המחקר: חשיפה מבוקרת לגלי קול יכולה להפחית את מספר תאי הזרע עד לרמה **מספקת** להפריה. כבר כאן ניתן לעצור ולקבוע כי המשפט אינו תקין. שכן הפחתה של מספר תאי הזרע אינה נראית דרך אשר מאפשרת הפריה.

תשובה (4): מחקר חדש גילה שחשיפה מבוקרת לגלי קול בתדירות מסוימת יכולה להגדיל אצל גברים בעלי ספירת זרע נמוכה את מספר תאי הזרע עד לרמה המינימאלית הנחוצה להפריה. עורכי המחקר הביעו את תקוותם כי השיטה החדשה תוכל לשמש בעתיד אמצעי יעיל לשיפור הפריון, ותשחרר נשים רבות מהתלות באמצעי מניעה.

חלקו הראשון של המשפט מתייחס לתגליות המחקר: חשיפה מבוקרת לגלי קול יכולה להגדיל את מספר תאי הזרע עד לרמה הנחוצה להפריה. עד כאן המשפט תקין. החלק השני של המשפט מביע תקווה כי תגלית זו תוכל לשמש אמצעי לשיפור הפריון (עד כאן תקין) ותשחרר נשים מהתלות באמצעי מניעה. שיפור הפריון אינו מהווה תחליף לאמצעי מניעה. מכיוון שהמשפט שקיבלנו אינו הגיוני, הרי שהתשובה נפסלת.

תשובה (2).

16. השאלה: _____ שמפלגת "האדומים" קואליציה, חברי הקואליציה נפגשים עם ראשיה _____, ולפי הידוע לנו, _____.

פתרון: נציב את התשובה הראשונה וננתח בעזרתה את המשפט:

תשובה (1): היות שמפלגת "האדומים" חברה בקואליציה, חברי הקואליציה נפגשים עם ראשיה לא פעם, ומתייעצים עמם ארוכות, ולפי הידוע לנו, הם מבררים מהם התנאים שבהם תצטרף המפלגה לקואליציה.

על פי חלקו הראשון של המשפט מפלגת "האדומים" חברה בקואליציה ולכן (היות ש) חברי הקואליציה נפגשים עם ראשיה ומתייעצים עמם ארוכות. עד כאן המשפט תקין. לפי ההשלמה האחרונה ראשי הקואליציה מבררים מהם התנאים שבהם תצטרף המפלגה לקואליציה. מכיוון שבחלקו הראשון של המשפט נאמר שהמפלגה חברה בקואליציה, הרי המשפט אינו הגיוני, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): על אף שמפלגת "האדומים" אינה חברה בקואליציה, חברי הקואליציה נפגשים עם ראשיה מדי שבוע ומתייעצים עמם ארוכות, ולפי הידוע לנו, השיחות נוגעות גם למדיניות שעל הקואליציה לקדם.

תשובה נכונה. על פי חלקו הראשון של המשפט מפלגת "האדומים" אינה חברה בקואליציה ולמרות זאת (על אף ש) חברי הקואליציה נפגשים עם ראשיה ומתייעצים עמם ארוכות. השיחות נוגעות גם למדיניות שעל הקואליציה לקדם. המשפט שקיבלנו הגיוני, ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (3): היות שמפלגת "האדומים" הינה חלק מן הקואליציה, חברי הקואליציה נפגשים עם ראשיה כעת כדי לשכנע אותם להישאר בה, ולפי הידוע לנו, גם כדי לבקשם לפרוש מן הקואליציה.

על פי חלקו הראשון של המשפט מפלגת "האדומים" היא חלק מהקואליציה ולכן חברי הקואליציה נפגשים עם ראשיה כדי לשכנע אותם להישאר בה וגם כדי לבקשם לפרוש ממנה. לא הגיוני שהם מבקשים מהם גם להישאר וגם לפרוש. המשפט אינו הגיוני ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (4): על אף שמפלגת "האדומים" צפויה להצטרף בקרוב לקואליציה, חברי הקואליציה נפגשים עם ראשיה רק לעתים נדירות, ולפי הידוע לנו, הדבר נובע מכך שהם מעוניינים במפגשים תכופים עם נציגי המפלגה.

על פי חלקו הראשון של המשפט חברי הקואליציה נפגשים רק לעתים נדירות עם מפלגת האדומים וזאת למרות שהיא צפויה להצטרף לקואליציה. הסיבה המצוינת לכך שהם נפגשים לעתים נדירות היא שהם מעוניינים במפגשים תכופים יותר. מכיוון שזהו הסבר שאינו הגיוני, הרי שהתשובה נפסלת.

תשובה (2).

17.

השאלה: מספרם של העיתונים היומיים בארצות הברית _____ בין השנים 1880 ו-1930. מאז ועד תחילת העשור הנוכחי _____ . לאור העובדה שהמשבר הכלכלי הנוכחי בארצות הברית _____ סביר ש_____.

פתרון: נציב את התשובה הראשונה וננתח בעזרתה את המשפט.

תשובה (1): מספרם של העיתונים היומיים בארצות הברית לא השתנה משמעותית בין השנים 1880 ו-1930. מאז ועד תחילת העשור הנוכחי חלה עלייה מתמדת במספרם. לאור העובדה שהמשבר הכלכלי הנוכחי בארצות הברית מביא לצמצום בביקוש לעיתונים יומיים סביר שמגמת העלייה תימשך.

בחלקו הראשון של המשפט נמסרים לנו נתונים מספריים: נאמר שמספרם של העיתונים היומיים לא השתנה בין השנים 1880-1930 וכי מאז ועד תחילת העשור הנוכחי חלה עלייה מתמדת = יש יותר. החלק השני של המשפט טוען שמגמת העלייה תמשך כי המשבר הכלכלי מביא לצמצום בביקוש בעיתונים יומיים. אם המשבר מביא לצמצום בביקוש, הרי שלא הגיוני לטעון כי מגמת העלייה תימשך. מכיוון שהמשפט אינו הגיוני, הרי שהתשובה נפסלת.

תשובה (2): מספרם של העיתונים היומיים בארצות הברית ירד בין השנים 1880 ו-1930. מאז ועד תחילת העשור הנוכחי נותר המספר קבוע, פחות או יותר. לאור העובדה שהמשבר הכלכלי הנוכחי בארצות הברית מהווה תמריץ למיזוג בין עיתונים קיימים סביר שמספר העיתונים היומיים במדינה לא ישתנה משמעותית גם בעתיד הקרוב.

בחלקו הראשון של המשפט נמסרים לנו נתונים מספריים: נאמר שמספרם של העיתונים היומיים ירד בין השנים 1880-1930 וכי מאז ועד תחילת העשור הנוכחי נותר קבוע. החלק השני של המשפט טוען שהוא יישאר קבוע כי המשבר הכלכלי גורם למיזוג בין עיתונים קיימים. אם עיתונים קיימים מתמזגים סביר שיהיו פחות עיתונים, ולא אותו מספר של עיתונים. ולכן מספר העיתונים ככל הנראה לא יישאר קבוע. מכיוון שהמשפט אינו הגיוני, הרי שהתשובה נפסלת.

תשובה (3): מספרם של העיתונים היומיים בארצות הברית עלה בהתמדה בין השנים 1880 ו-1930. מאז ועד תחילת העשור הנוכחי התהפכה המגמה, ועיתונים רבים נסגרו. לאור העובדה שהמשבר הכלכלי הנוכחי בארצות הברית מהווה תמריץ למיזוג בין עיתונים קיימים, אין זה סביר שהמגמה תתהפך שוב בקרוב.

תשובה נכונה. בחלקו הראשון של המשפט נמסרים לנו נתונים מספריים: נאמר שמספרם של העיתונים היומיים עלה בין השנים 1880-1930 וכי מאז ועד תחילת העשור הנוכחי ירד. החלק השני של המשפט טוען שסביר שהמצב לא ישתנה מכיוון שהמשבר הכלכלי מהווה תמריץ למיזוג בין עיתונים קיימים. מכיוון שמזיג בין עיתונים יביא לירידה במספר העיתונים, הרי שאכן סביר לטעון שלא סביר שמגמת הירידה תתהפך בקרוב. המשפט הגיוני ולכן זו התשובה הנכונה.

תשובה (4): מספרם של העיתונים היומיים בארצות הברית ירד, אם כי באופן מתון בין השנים 1880 ו-1930. מאז ועד תחילת העשור הנוכחי חלה עלייה תלולה במספרם. לאור העובדה שהמשבר הכלכלי הנוכחי בארצות הברית אינו מביא לצמצום בביקוש לעיתונים יומיים סביר שמגמת הירידה תימשך.

בחלקו הראשון של המשפט נמסרים לנו נתונים מספריים: נאמר שמספרם של העיתונים היומיים ירד בין השנים 1880-1930 וכי מאז ועד תחילת העשור הנוכחי חלה עלייה תלולה = כלומר, כעת יש הרבה יותר. החלק השני של המשפט טוען שמגמת הירידה תמשך כי המשבר הכלכלי אינו מביא לצמצום בביקוש בעיתונים יומיים. מכיוון שלפי החלק הראשון, המגמה היא בעלייה ולא בירידה, הרי שהמשפט אינו הגיוני, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (3).

הבנת הנקרא (שאלות 18-23)

18. השאלה: "אליו" (שורה 2) מתייחס ל -

פתרון: על פי הפסקה הראשונה:

"הניסיון לאתר את אותו "זיק", את הרגע שבו נופל האסימון ומה שקדם והוביל אליו...".

המילה "אליו" מתייחסת ל"רגע שבו נופל האסימון", כלומר לרגע ההבנה, רגע ההשראה של היוצר.

תשובה (1).

19. השאלה: מהפסקה הראשונה נובע כי -

פתרון: נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): עד היום לא הצליח המדע לפענח את המחשבה היצירתית, אך מחקרים חדשים מספקים תשובות מובהקות לגורמים המשפיעים עליה.

תשובה לא נכונה. על פי הפסקה הראשונה: "תשובה מוצקה ומובהקת עדיין אינה בנמצא", כלומר, אין עדיין תשובה מובהקת לגורמים המשפיעים על המחשבה היצירתית.

תשובה (2): היצירתיות האנושית קשורה למגוון גורמים בתחומים שונים ביניהם גנטיקה, סביבה ומצב נפשי.

התשובה אינה נכונה. על פי הפסקה הראשונה: "האפשרות שכל התשובות נכונות עדיין באה בחשבון, אך...". קיימת האפשרות שהיצירתיות האנושית קשורה לכל הגורמים האלה, אך לא מדובר בידעיה מוחלטת.

תשובה (3): חקר הייצוג המוחי של השפה מאפשר לשרטט קלסטר ברור ומובהק של האדם היוצר תשובה לא נכונה. על פי ההסבר בתשובה (1).

תשובה (4): תיאוריות שונות שפותחו לאורך השנים קושרות את היצירתיות לגורמים מתחומים רבים ותקפותן האפשרית של כל אחת עומדת בעינה.

תשובה נכונה. על פי הפסקה הראשונה: "...הוליד לאורך השנים טענות ותיאוריות שקשרו את היצירתיות האנושית למגוון גורמים... האפשרות שכל התשובות נכונות עדיין באה בחשבון".

תשובה (4).

20. השאלה: איזו מהטענות הבאות אינה משתמעת מהפסקה השנייה?

פתרון: נעבור על התשובות המוצעות ונבדוק מי מהן אינה נובעת מהפסקה:

תשובה (1): חקר היצירתיות הוא תחום מחקר חדש באופן יחסי

התשובה אינה נכונה, הטענה נובעת מהפסקה, שכן: "יצירתיות היא אחד האתגרים הגדולים ביותר מבחינה מחקרית וזהו תחום מחקר חדש יחסית".

תשובה (2): בשנים האחרונות חל שינוי בתפיסה של תהליך היצירתיות

תשובה לא נכונה. על פי הפסקה השנייה: "אחת התמורות שחלו בשנים האחרונות ביחס לחקר תהליכי היצירה במוח היא...". תמורה היא שינוי, כלומר חל שינוי בחקר היצירה. הטענה נובעת מהפסקה ולכן התשובה אינה נכונה.

תשובה (3): האופן בו נחקרים תהליכי היצירה במוח זהה לחקר הזיכרון והחשיבה

זו התשובה הנכונה. על פי הפסקה השנייה: "ההבחנה שיצירתיות היא תהליך מנטלי, כמו זיכרון, חשיבה או שפה". היצירתיות היא תהליך מנטלי, כפי שזיכרון וחשיבה הם תהליכים מנטליים, אך אין פירושו של דבר שהם נחקרים באופן זהה, אלא רק שניתן לחקור אותם. הטענה אינה משתמעת מהפסקה.

סימולציה 3 - הסברים לפרק 3 חשיבה מילולית

תשובה (4): יצירתיות באה לידי ביטוי גם באופן בו אנו משתמשים בשפה

התשובה אינה נכונה, שכן על פי הפסקה השנייה: "... החוקרת את הייצוג המוחי של שפה, במיוחד שפה יצירתית". אם היא חוקרת שפה יצירתית, משתמע שיצירתיות באה לידי ביטוי גם באופן בו אנו משתמשים בשפה. מצאנו כי הטענה משתמעת מהפסקה.

תשובה (3).

21. השאלה: "זהו אתגר מאוד מורכב כיוון שהוא דורש לארגן את המציאות בצורה שונה" (שורה 13), כלומר -

פתרון: על פי הפסקה: "ישנם שני אתגרים גדולים בלהיות יצירתי: הראשון הוא היכולת לייצר חיבור בין אלמנטים קיימים – מונח שנקרא "חידוש חיבורי". כל יצירה היא תולדת של חידוש חיבור, שכן אנשים אינם יוצרים יש מאין, אלא לוקחים אלמנטים מסוימים שקיימים בעולם, כמו מילים, רעיונות או חומרים, ומחברים אותם באופן חדש". כלומר, היצירה דורשת ארגון מחדש של אלמנטים שקיימים במציאות.

תשובה (4).

22. השאלה: איזה משפט מתאר בצורה הנכונה ביותר את ההתייחסות לעולם הבישול בפסקה השלישית?

פתרון: על פי הפסקה השלישית: "האתגר השני הוא הרלוונטיות, ההתאמה למציאות; ניתן להסבירו בהשאלה באמצעות שימוש בביטוי מעולם הבישול, בו נוהגים לומר "ההוכחה היא בפודינג" – ניתן להמציא פודינג חדש, השאלה אם הוא יהיה טעים". בהשאלה = דימוי. מדובר בדימוי אשר ממחיש את האתגר השני. תשובה (2).

תשובה (2).

23. השאלה: על פי הפסקה הרביעית, כיצד חקר השפה משרת את פאוסט?

פתרון: על פי הפסקה הרביעית: "הצוהר שדרכו מנסה פאוסט לפענח את מנגנוני היצירתיות במוח הוא השפה – שיש בה מרכיב קונבנציונלי של כללים ברורים ובו בזמן היא מקיימת בתוכה רבדים לא...". כלומר: באמצעות חקר השפה פאוסט מנסה לאשש את התיאוריה שלה על מבנה היצירתיות במוח. תשובה (2).

תשובה (2).
